ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Өвөрхангай аймгийн Соёл, урлагийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: ӨВА-2023/73/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Өвөрхангай аймаг,
Арвайхээр сум

2023 он

Тэргүүлэх аудитор: О.Батжаргал

Утас: 70323253 Цахим хаяг: Batjargalo@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Д.Гансүх

Утас: 70323833 Цахим хаяг: gansukh.audit@gmail.com

Ахлах аудитор: П.Хорлоосүрэн

Утас: 70323108 Цахим хаяг: Khorloosuren.audit@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт..

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл ....

3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга..

  3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа..

  3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин..

  3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал...

  3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт.......................

4. Аудитын тайлан ....

  4.1 Ерөнхий зүйл ....

  4.2 Материаллаг байдал ....

  4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт..

  4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал ....

  4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт ....

  4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал ....

5. Аудитын илрүүлэлт ....

6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл...

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт

1.Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн удирдлагын ордон, П.Гэндэнгийн гудамж,
5 дугаар баг, Арвайхээр сум, Өвөрхангай аймаг 62173
Утас/Факс: (076) 7032 3253
Цахим шуудан: uvurkhangai@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

[illegible] № 11
танай ____________-ны № ____________-т

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН СОЁЛ,
УРЛАГИЙН ГАЗРЫН ДАРГА
Д.ӨСӨХ-ЭРДЭНЭ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Өвөрхангай аймгийн Соёл, урлагийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол аймгийн Соёл, урлагийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аймгийн Соёл, урлагийн газар нь 2022 онд шинээр байгуулагдан үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа тул Соёлын яамнаас 211.9 сая төгрөгийн, нэмэлт санхүүжилтээр 143.6 сая төгрөгийн санхүүжилт олгогдож зарцуулсан байна.

Сумдын Соёлын төв, мэргэжлийн урлагийн байгууллага, соёлын салбарын 2022 онд хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан хэлэлцэх сургалтын арга хэмжээ зохион байгуулж бараа үйлчилгээний бусад зардлаас хоол болон хулдаасан хэвлэл хийлгэхэд нийт 6.1 сая төгрөг зарцуулсан байна. Энэ нь материаллаг түвшингээс давж дүгнэлтэд нөлөөлсөн.

Асуудлыг онцолсон зүйл

Тайлант онд тус байгууллага нь шинээр байгуулагдан үйл ажиллагаагаа явуулж эхэлсэн. Тус байгууллага нь 2022 онд улсын төсвөөс 211.9 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, 12.2 сая төгрөг төвлөрүүлсэн байна.

Цалин хөлс, нэмэгдэл урамшуулалд 135.4 сая төгрөг, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлд 17.3 сая төгрөг, хангамжийн зардалд 6.2 сая төгрөг, эд хогшил урсгал засварын зардалд 18.3 сая төгрөг, томилолтын зардал 4.2 сая төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээ 6.0 сая төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардал 12.3 сая төгрөг тус тус зарцуулжээ.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар аймгийн Засаг даргаас 36.1 сая төгрөг дээд шатны төсвийн захирагчдаас 157.4 сая төгрөгийн санхүүжилт авсан байна.

01503[illegible]176

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй асуудлуудыг үздэг.

Төсвийн хөрөнгөөр 19.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан, дээд газраас нь 46.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө ирсэн байна. Соёлын яамнаас бүтэц орон тоог батлан, үндсэн үйл ажиллагаанд нь чиглэл өгч ажиллаж байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь оны эхнээс шинээр байгуулагдсан боловч үйл ажиллагаа нь жигдрээгүй байна. Соёлын яамнаас баталсан бүтэц орон тоогоор ажиллаж байгаа боловч Төрийн захиргааны алба хаагчид нь төрийн албаны тусгай шалгалт өгөөгүй тул Төрийн үйлчилгээний цалингийн шатлалаар цалинжиж ирсэн байна.
Төсөв хариуцсан мэргэжилтэн байхгүй, төсөв зарцуулалтад 1,2-р гарын үсэг зурж байгаа дарга, нягтлан бодогч нар санхүү, бүртгэлийн хувьд хангалтгүй ажиллаж ирсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.
Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР　　　　　　　　О.БАТЖАРГАЛ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН (I)**		**55,185,970.28**
33	**АВЛАГА**		**50,169,200.28**
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага		169,200.28
33102	НДШ-ийн авлага		169,200.28
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага		50,000,000.00
34	**УРЬДЧИЛГАА**		**2,500,000.00**
34600	Урьдчилж гарсан зардал		2,500,000.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**		**2,516,770.00**
35400	Хангамжийн материал		2,516,770.00
35410	Бичиг хэргийн материал		243,170.00
35420	Аж ахуйн материал		305,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал		1,968,600.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН (II)**		**61,476,851.42**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**		**61,476,851.42**
39200	Биет хөрөнгө		60,258,101.42
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)		39,998,900.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл - Тоног төхөөрөмж		(3,728,298.28)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил		24,750,000.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл - Тавилга		(1,162,500.30)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө		400,000.00
39300	Биет бус хөрөнгө		1,218,750.00
39301	Програм хангамж		1,500,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл - Програм хангамж		(281,250.00)
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН (III=I+II)**		**116,662,821.70**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН (V)**		**116,662,821.70**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**		**116,662,821.70**
51200	Хуримтлагдсан үр дүн		116,662,821.70
51220	Тайлант үеийн үр дүн		116,662,821.70
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН (VI=IV+V)**		**116,662,821.70**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**		**452,319,000.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**		**46,848,900.00**
1200	Нийтлэг татварын бус орлого		46,848,900.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө		46,848,900.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**		**405,470,100.00**
1310	Улсын төсвөөс		211,888,100.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		211,888,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		143,582,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан		36,132,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан х		107,450,000.00
1330	Төсвийн захирагчдаас		50,000,000.00
133004	Дээд шатны төсвийн эрх захирагчаас олгосон санхүүжилт		50,000,000.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН (II)**		**335,656,178.30**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**		**335,656,178.30**
210	БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		322,884,274.11
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил		135,407,858.70
210101	Үндсэн цалин		93,376,885.52
210102	Нэмэгдэл		17,386,947.48
210103	Унаа хоолны Хөнгөлөлт		10,602,500.00
210104	Урамшуулал		8,399,723.70
210105	Гэрээт ажлын цалин		5,641,802.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		17,177,437.93
210201	Тэтгэврийн даатгал		11,706,883.08
210202	Тэтгэмжийн даатгал		1,373,938.74
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал		1,092,430.94
210204	Ажилгүйдлийн даатгал		273,107.79
210205	Эрүүл мэндийн даатгал		2,731,077.38
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		28,759,292.90
210401	Бичиг хэрэг		1,605,655.00
210402	Тээвэр, шатахуун		10,561,371.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		1,137,886.90
210404	Ном, хэвлэл		13,750,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		1,704,380.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		20,000,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		20,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал		5,512,000.00
210702	Дотоод албан томилолт		5,512,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		66,910,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		66,910,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		49,117,684.58
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		43,945,636.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл хорогдол		5,172,048.58
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		12,771,904.19
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		12,771,904.19
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		12,171,688.19
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг		600,216.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III=I-II)**		**116,662,821.70**
6	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI=III+IV-V)**		**116,662,821.70**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**		**405,470,100.00**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**		**405,470,100.00**
1310	Улсын төсвөөс		211,888,100.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		211,888,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		143,582,000.00
131103	ЗГНХ,ЭДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан		36,132,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан х		107,450,000.00
1330	Төсвийн захирагчдаас		50,000,000.00
133004	Дээд шатны төсвийн эрх захирагчаас олгосон санхүүжилт		50,000,000.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (II)**		**385,670,100.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**		**385,670,100.00**
210	БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		322,898,195.81
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил		135,407,858.70
210101	Үндсэн цалин		93,376,885.52
210102	Нэмэгдэл		17,386,947.48
210103	Унаа хоолны Хөнгөлөлт		10,602,500.00
210104	Урамшуулал		8,399,723.70
210105	Гэрээт ажлын цалин		5,641,802.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		17,346,638.21
210201	Тэтгэврийн даатгал		11,876,083.36
210202	Тэтгэмжийн даатгал		1,373,938.74
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал		1,092,430.94
210204	Ажилгүйдлийн даатгал		273,107.79
210205	Эрүүл мэндийн даатгал		2,731,077.38
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		26,488,862.90
210401	Бичиг хэрэг		2,311,625.00
210402	Тээвэр, шатахуун		8,545,771.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		1,329,386.90
210404	Ном, хэвлэл		13,750,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		552,080.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		20,000,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		20,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал		5,512,000.00
210702	Дотоод албан томилолт		5,512,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		69,408,600.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		69,408,600.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		48,734,236.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		48,734,236.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		62,771,904.19
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		62,771,904.19
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		12,171,688.19
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг		50,600,216.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III=I-II)**		**19,800,000.00**
4	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (IV)**		
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)**		**19,800,000.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**		**19,800,000.00**
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДАЛ		19,800,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал		19,800,000.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI=IV-V)**		**(19,800,000.00)**
9	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН**		
10	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**		
7	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VII)**		
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII=III+VI+VII)**		
14	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
15	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		

2.4 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн хөрөнгө оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	**2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**					
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл					
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт					
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт					
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөгдөөгүй олз, гарз					
7	Өмчид гарсан өөрчлөлт					
8	Зарласан ноогдол ашиг					
9	Тайлант үеийн үр дүн					
10	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл					
11	**2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**					
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл					
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт					
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт					
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөгдөөгүй олз, гарз					
17	Өмчид гарсан өөрчлөлт					
18	Зарласан ноогдол ашиг					
19	**Тайлант үеийн үр дүн**			**116,662,821.70**		**116,662,821.70**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
				Дүнгээр
71702	**Соёл урлаг**	**211,888,100.00**	**211,888,100.00**	-
80101	**Үндсэн үйл ажиллагааны зардал**	**211,502,100.00**	**211,888,100.00**	**(386,000.00)**
12	**Татварын бус орлого**	**211,502,100.00**	**211,502,100.00**	
12200	**Тусламжийн орлого**	**211,502,100.00**	**211,502,100.00**	
122005	Төсвөөс санхүүжих	211,502,100.00	211,502,100.00	
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**211,502,100.00**	**211,888,100.00**	**(386,000.00)**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**211,502,100.00**	**211,888,100.00**	**(386,000.00)**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**211,502,100.00**	**199,716,411.81**	**11,785,688.19**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**141,616,600.00**	**135,407,858.70**	**6,208,741.30**
210101	Үндсэн цалин	95,036,800.00	93,376,885.52	төс
210102	Нэмэгдэл	34,500,000.00	17,386,947.48	17,113,052.52
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	11,200,000.00	10,602,500.00	597,500.00
210104	Урамшуулал	879,800.00	8,399,723.70	(7,519,923.70)
210105	Гэрээт ажлын хөлс		5,641,802.00	(5,641,802.00)
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**21,202,000.00**	**17,346,638.21**	**3,855,361.79**
210201	Тэтгэврийн даатгал	14,417,400.00	11,876,083.36	2,541,316.64
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,696,200.00	1,373,938.74	322,261.26
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,356,900.00	1,092,430.94	264,469.06
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	339,200.00	273,107.79	66,092.21
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,392,300.00	2,731,077.38	661,222.62
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**6,244,100.00**	**6,225,062.90**	**19,037.10**
210401	Бичиг хэрэг	2,286,600.00	2,311,625.00	(25,025.00)
210402	Тээвэр, шатахуун	2,338,300.00	2,073,771.00	264,529.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	956,200.00	1,287,586.90	(331,386.90)
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	78,400.00		78,400.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	584,600.00	552,080.00	32,520.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**19,628,200.00**	**18,300,000.00**	**1,328,200.00**
210601	Багаж, техник хэрэгсэл	6,100,000.00	6,000,000.00	100,000.00
210602	Тавилга	12,500,000.00	12,300,000.00	200,000.00
210604	Урсгал засвар	1,028,200.00		1,028,200.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**4,489,400.00**	**4,172,000.00**	**317,400.00**
210702	Дотоод албан томилолт	4,489,400.00	4,172,000.00	317,400.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**6,013,400.00**	**5,998,600.00**	**14,800.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	6,013,400.00	5,998,600.00	14,800.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**12,308,400.00**	**12,266,252.00**	**42,148.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,308,400.00	12,266,252.00	42,148.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**		**12,171,688.19**	**(12,171,688.19)**
2131	**Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг**		**12,171,688.19**	**(12,171,688.19)**
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		12,171,688.19	(12,171,688.19)
80102	**Туслах үйл ажилллагааны зардал**	-	-	-
80802	**Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг**	**386,000.00**	-	**386,000.00**
12	**Татварын бус орлого**	**386,000.00**	**386,000.00**	
12200	**Тусламжийн орлого**	**386,000.00**	**386,000.00**	
122005	Төсвөөс санхүүжих	386,000.00	386,000.00	
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**386,000.00**		**386,000.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**386,000.00**		**386,000.00**
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**386,000.00**		**386,000.00**
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	386,000.00		386,000.00
12000	**Мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**			
12100	**Үүнээс: Банкин дахь харилцах дансны үлдэгдэл**			
12200	**Кассын дансны эцсийн үлдэгдэл**			

2.6 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн нэмэлт тайлан

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (I)**	**193,582,000.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**193,582,000.00**
210	**БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**142,981,784.00**
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**20,263,800.00**
210402	Тээвэр, шатахуун	6,472,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	41,800.00
210404	Ном, хэвлэл	13,750,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**20,000,000.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	20,000,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**1,340,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	1,340,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**64,910,000.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	64,910,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**36,467,984.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,467,984.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**50,600,216.00**
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**50,600,216.00**
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	50,600,216.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР (II)**	**193,582,000.00**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**193,582,000.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**143,582,000.00**
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан	36,132,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан х	107,450,000.00
1330	**Төсвийн захирагчдаас**	**50,000,000.00**
133004	Дээд шатны төсвийн эрх захирагчаас олгосон санхүүжилт	50,000,000.00
III	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	
11000	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	
12000	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Соёл, урлагийн талаарх хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангах бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах, харьяалах нутаг дэвсгэрийнхээ соёл, урлагийн салбарыг хөгжүүлэх чиг үүргийн хүрээнд 2022 онд шинээр байгуулагдан үйл ажиллагаагаа явуулж байна.Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд үйлчлүүлэгчийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтын системд хийсэн үнэлгээний тойм, аудитын явцад илрүүлсэн гол зүйлс, гаргасан шийдлүүд, анхаарал хандуулахуйц асуудал, залруулаагүй материаллаг болон материаллаг бус алдаа зөрчил, тодруулга зэрэг аудитын үр дүн, аудитын дүгнэлтийн хэлбэр, түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан тэмдэглэв.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Аймгийн Соёл, урлагийн газар нь 2022 онд Соёлын яамны чиг үүргийн дор шинээр байгуулагдан үйл ажиллагаагаа явуулж ирсэн байна.

Төсвийн байгууллагын хүрээнд мөрдөгддөг санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомжийн хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулж ирсэн байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт хангалтгүй байна.

Соёлын яамны төрийн нарийн бичгийн даргын удирдамжаар тус байгууллагын үндсэн үйл ажиллагаанд мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх, санхүүгийн үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийж дүгнэлт, зөвлөмж өгч ажилласан байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах *шаардлагагүй* гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Аймгийн Соёл, урлагийн газар нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл суурьар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

Соёлын сайдын 2022 оны 01 сарын 11-ний өдрийн А/02 дугаар тушаалаар батлагдсан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад *нийцсэн байна.*

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Аймгийн Соёл, урлагийн газар нь 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллага нь 2022 онд шинээр байгуулагдан үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа тул эхний үлдэгдэл байхгүй байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0	0	0
Авлага	0	50169.2	50169.2
Бараа материал	0	2516.8	2516.8
Үндсэн хөрөнгө	0	61476.8	61476.8
Нийт хөрөнгө	**0**	**116662.8**	**116662.8**
Өр төлбөр	0	0	0
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	0	116662.8	116662.8
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	**0**	**116662.8**	**116662.8**

Дээрх хүснэгтээс харахад нийт хөрөнгө 116662.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Төсвийн хөрөнгөөр 19,800.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө шинээр худалдан авсан, Соёлын яамнаа 46,848.9 мянган төгрөгийн ирсэн байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр нь улсын төсвөөс 211,888.1 мянган төгрөгийг төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг 211,888.1 сая төгрөгөөр *батлсан* байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 3 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 199,716.4 мянган төгрөгийг улсын төсвөөс авсан байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 199,716.4 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, 12,171.7 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Цалин, шимтгэлд	162,818.6	152,754.4	10,064.2	95.6
2	Урсгал засвар, эд хогшил	19,628.2	18,300.0	1,328.2	93.2
3	Бусад бараа үйлчилгээний зардалд	12,308.4	12,266.2	42.1	99.7

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт дансанд 193.6 сая төгрөгийн орлого орж Сангийн сайдын 2019 оны 74 дүгээр тушаалын хавсралтаар баталсан "Төсвийн зарлагын хэмнэлт, үндсэн үйл ажиллагааны нэмэлт орлогыг зарцуулах, тайлагнах, нягтлан бодох бүртгэлд тусгах, хяналт тавих журам"-ын дагуу зарцуулах эрхийг тавиулан зарцуулсан байна.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар Аймгийн засаг даргаас 36,132.0 мянган төгрөг дээд шатны төсвийн захирагчдаас 157,450.0 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч 142,981.8 мянган төгрөгийн зарцуулсан байна.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Нүүдэлчин монгол наадмын санхүүжилтэд 24,437.4 мянган төгрөг, Шанхын хийдийг сэргээн засварлахад 50,000.0 мянган төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.

Хүснэгт 3. Төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрэх үр дүн, биелэлт

/мянган төгрөгөөр/

№	Хөтөлбөр	Хэрэгжих хугацаа	Хүрэх үр дүн	Хэрэгжилтийн явц	Зарцуулах төсөв	Зарцуулсан
1	Нүүдэлчин монгол наадам	Тухайн жилд	Орон нутгийн онцлогоо сурталчлах	100 хувь хэрэгжсэн	24,437.4	24,437.4
2	Шанхын хийд сэргээн засварлах	Тухайн жилд	Хийдийг сэргээн засварласан	100 хувь хэрэгжсэн	50,000.0	50,000.0
	дүн					74,437.4

4.Аудитын тайлан

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу аймгийн Соёл, урлагийн газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг дарга Д.Өсөх-Эрдэнэ танд танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах төсвийг үр ашигтай зарцуулахтай холбоотой өгсөн албан шаардлагыг тусгасан болно.

Аудитыг Өвөрхангай аймгийн Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор П.Хорлоосүрэн гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Д.Гансүх, дарга, тэргүүлэх аудитор О.Батжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Тус байгууллага нь 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Өвөрхангай аймаг дахь төрийн аудитын газарт 2023.01.23-ны өдрийн 2/07 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлын сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн шатанд материаллаг байдлыг тодорхойлохдоо 2022 оны нийт зардал 338,156.2 мянган төгрөг бөгөөд түүний 1.5 хувь болох 5,072.3 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тодорхойлж, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг түүний 80 хувиар тооцож, 4,057.9 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох *шаардлагагүй* гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль *хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллагын үйл ажиллагаанд мөрдлөг болгон арга хэмжээ авч ажилласан зүйл байхгүй байна.*

Энэ хуулийн хүрээнд хэмнэсэн зардал байхгүй цаашид төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй зарцуулж байх албан шаардлага бичигдсэн.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг хугацаанд нь оруулсан байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай *нийцсэн* гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Тухайн байгууллагын хувьд шинээр байгуулагдсан тул завсрын аудит хийгдээгүй байна.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Шинээр байгуулагдсан тул өмнөх онд аудит хийгдээгүй.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилтийг үзэх, аудитаар өгсөн албан шаардлагын биелэлтийн мөрөөр ямар ажил хийж гүйцэтгэсэн талаар үзэх.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 6,096.0 мянган төгрөгийн зөрчил[1] илэрч албан шаардлага хүргүүлсэн.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар акт тавигдаагүй болно.

5.2 Албан шаардлага

Сумдын Соёлын төв, мэргэжлийн урлагийн байгууллага, соёлын салбарын 2022 онд хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан хэлэлцэх сургалтын арга хэмжээ зохион байгуулж бараа үйлчилгээний бусад зардлаас хоол болон хулдаасан хэвлэл хийлгэхэд 6,096.0 мянган төгрөг зарцуулсан байна.

5.3 Зөвлөмж

Аудитаар зөвлөмж өгөөгүй.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Сумдын Соёлын төв, мэргэжлийн урлагийн байгууллага, соёлын салбарын 2022 онд хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан хэлэлцэх сургалтын арга хэмжээ зохион байгуулж бараа үйлчилгээний бусад зардлаас хоол болон хулдаасан хэвлэл хийлгэхэд 6096.0 мянган төгрөг зарцуулсан байна.	1	6,096.0			1	6,096.0						
Дүн												

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

2022 ОНЫ 01 ДҮГЭЭР САРЫН 31-НИЙ ӨДӨР

[1] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн удирдлагын ордон, П.Гэндэнгийн гудамж,
5 дугаар баг, Арвайхээр сум, Өвөрхангай аймаг, 62173,
Утас/Факс: (976) 7032 3253,
Цахим шуудан: uvurkhangai@audit.gov.mn,
Цахим хуудас: www.audit.mn

2023. 02. 01 № 18

танай ____________-ны №______________-т

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН СОЁЛ,
УРЛАГИЙН ГАЗРЫН ДАРГА
Д.ӨСӨХ-ЭРДЭНЭ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Өвөрхангай аймгийн Соёл, урлагийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол аймгийн Соёл, урлагийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аймгийн Соёл, урлагийн газар нь 2022 онд шинээр байгуулагдан үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа тул Соёлын яамнаас 211.9 сая төгрөгийн, нэмэлт санхүүжилтээр 143.6 сая төгрөгийн санхүүжилт олгогдож зарцуулсан байна.

Сумдын Соёлын төв, мэргэжлийн урлагийн байгууллага, соёлын салбарын 2022 онд хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан хэлэлцэх сургалтын арга хэмжээ зохион байгуулж бараа үйлчилгээний бусад зардлаас хоол болон хулдаасан хэвлэл хийлгэхэд нийт 6.1 сая төгрөг зарцуулсан байна. Энэ нь материаллаг түвшингээс давж дүгнэлтэд нөлөөлсөн.

Асуудлыг онцолсон зүйл

Тайлант онд тус байгууллага нь шинээр байгуулагдан үйл ажиллагаагаа явуулж эхэлсэн. Тус байгууллага нь 2022 онд улсын төсвөөс 211.9 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, 12.2 сая төгрөг төвлөрүүлсэн байна.

Цалин хөлс, нэмэгдэл урамшуулалд 135.4 сая төгрөг, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэлд 17.3 сая төгрөг, хангамжийн зардалд 6.2 сая төгрөг, эд хогшил урсгал засварын зардалд 18.3 сая төгрөг, томилолтын зардал 4.2 сая төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээ 6.0 сая төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардал 12.3 сая төгрөг тус тус зарцуулжээ.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар аймгийн Засаг даргаас 36.1 сая төгрөг дээд шатны төсвийн захирагчдаас 157.4 сая төгрөгийн санхүүжилт авсан байна.

015030176

D:\New Volume\2023 on\Bichig khereg\A4

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй асуудлуудыг үздэг.

Төсвийн хөрөнгөөр 19.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө худалдан авсан, дээд газраас нь 46.8 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө ирсэн байна. Соёлын яамнаас бүтэц орон тоог батлан, үндсэн үйл ажиллагаанд нь чиглэл өгч ажиллаж байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь оны эхнээс шинээр байгуулагдсан боловч үйл ажиллагаа нь жигдрээгүй байна. Соёлын яамнаас баталсан бүтэц орон тоогоор ажиллаж байгаа боловч Төрийн захиргааны алба хаагчид нь төрийн албаны тусгай шалгалт өгөөгүй тул Төрийн үйлчилгээний цалингийн шатлалаар цалинжиж ирсэн байна.
Төсөв хариуцсан мэргэжилтэн байхгүй, төсөв зарцуулалтад 1,2-р гарын үсэг зурж байгаа дарга, нягтлан бодогч нар санхүү, бүртгэлийн хувьд хангалтгүй ажиллаж ирсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.
Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР О.БАТЖАРГАЛ

D:\New Volume\2023 on\Bichig khereg\A4

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЛБАН ШААРДЛАГА

2023 оны 01 сарын 27 өдөр Дугаар 48/ [illegible] /2023/73/ [illegible] Арвайхээр сум

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1 дэх заалт, 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсэгт заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн танай байгууллагын 2022 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Сумдын Соёлын төв, мэргэжлийн урлагийн байгууллага, соёлын салбарын 2022 онд хэрэгжүүлсэн ажлын тайлан хэлэлцэх сургалтын арга хэмжээ зохион байгуулж бараа үйлчилгээний бусад зардлаас хоол болон хулдаасан хэвлэл хийлгэхэд 6096.0 мянган төгрөг зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 7 дугаар зүйлийн 7.7-д “Энэ хуулийн 43 дугаар зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд төсвийн жил дуусахад төсвийн захирагчийн төсөв зарцуулах эрх нь дуусгавар болох бөгөөд төсвийн захирагчийн төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд татан төвлөрүүлнэ”, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.3-д “сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөнийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, бичиг хэрэг, тээвэр шатахуун, дотоод албан томилолт болон холбогдох бусад зардлыг хэмнэх” гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө.”, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11-д заасан “хууль, тогтоомж, гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэж заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Дээрх зөрчлийг таслан зогсоож, биелэлтийг 2023 оны 05 дугаар сарын 01-ний дотор Өвөрхангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Соёл, урлагийн газрын дарга Д.Өсөх-Эрдэнэ, нягтлан бодогч Б. Мөнгөнзул нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ

ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР О.БАТЖАРГАЛ

АХЛАХ АУДИТОР П.ХОРЛООСҮРЭН

Монгол улс, Өвөрхангай аймаг, Арвайхээр сум, 5-р баг, Нутгийн удирдлагын ордон 4 давхар, Утас: 70323253